

Vožnja z motornimi vozili v naravnem okolju

Cone gozdnega prostora za rekreacijo in turizem

Mag. Živan Veselič, Jurij Beguš, spec.

Zavod za gozdove Slovenije

Ljubljana, 19. 6. 2013

Gozd in rekreacija

- V Sloveniji je približno 60% gozda.
- Velik del turizma in rekreacije se dogaja v gozdnem prostoru.
- Prednost Slovenije je v dobro ohranjenih gozdovih, v katere je dostop prost.

Prost dostop pomeni prosto hojo oseb po gozdu.

(Razen za pridobitno turistično oziroma rekreativno dejavnost.)

- Po gozdovih lahko hodimo ali se vozimo v skladu s predpisi:
 - z motornimi vozili se lahko vozimo le po gozdnih cestah,
 - po nekaterih vlakah lahko kolesarimo in jahamo,
 - po samem gozdu lahko prosto hodimo (z nekaj izjemami).
- Gozd ima lastnika.

Gozdne prometnice - ceste in vlake

- **Gozdne ceste** so grajene gozdne prometnice, namenjene predvsem gospodarjenju z gozdom.
- So javnega značaja – jih lahko na lastno odgovornost uporabljajo tudi drugi.
- **Gozdne vlake** so grajene ali negrajene gozdne prometnice, namenjene spravi lesa
- V gozdarskih območnih načrtih so določena območja, na katerih sta na označenih gozdnih vlakih ali drugih poteh mogoča ježa in vožnja s kolesom brez motorja.



V zasebnem gozdu so gozdne ceste in vlake zasebna lastnina.

Motnje v gozdu zaradi navzočnosti ljudi

- **Vznemirjenje gozdnih živali** (zlasti pozimi, ob gnezdenju oz. poleganju, izguba energije pomeni več objedanja mladja oz. plenjenja)
- **Ekscesne poškodbe rastišč in gozdnih poti s prevoznimi sredstvi** – terenskimi avtomobili, štirikolesniki in motornimi sanmi.
- **Poškodbe zaradi pretiranega nabiranja gozdnih sadežev in rastlin.**



Cone gozdnega prostora za rekreacijo in turizem

- Dejavnosti v gozdnem prostoru moramo usmerjati tako, da so usklajene s stopnjo ohranjenosti gozda in poudarjenostjo njegovih funkcij (vlog). Vse vrste rekreacije niso primerne za vse gozdove.
- Ob izdelavi območnih načrtov za obdobje 2011–2020 je bila izdelana conacija gozdnega prostora z vidika njegove rabe za rekreacijo in turizem.
- Izdelana je bila ob participaciji drugih deležnikov v prostoru.
- Gre za edini tak izdelek v Sloveniji.



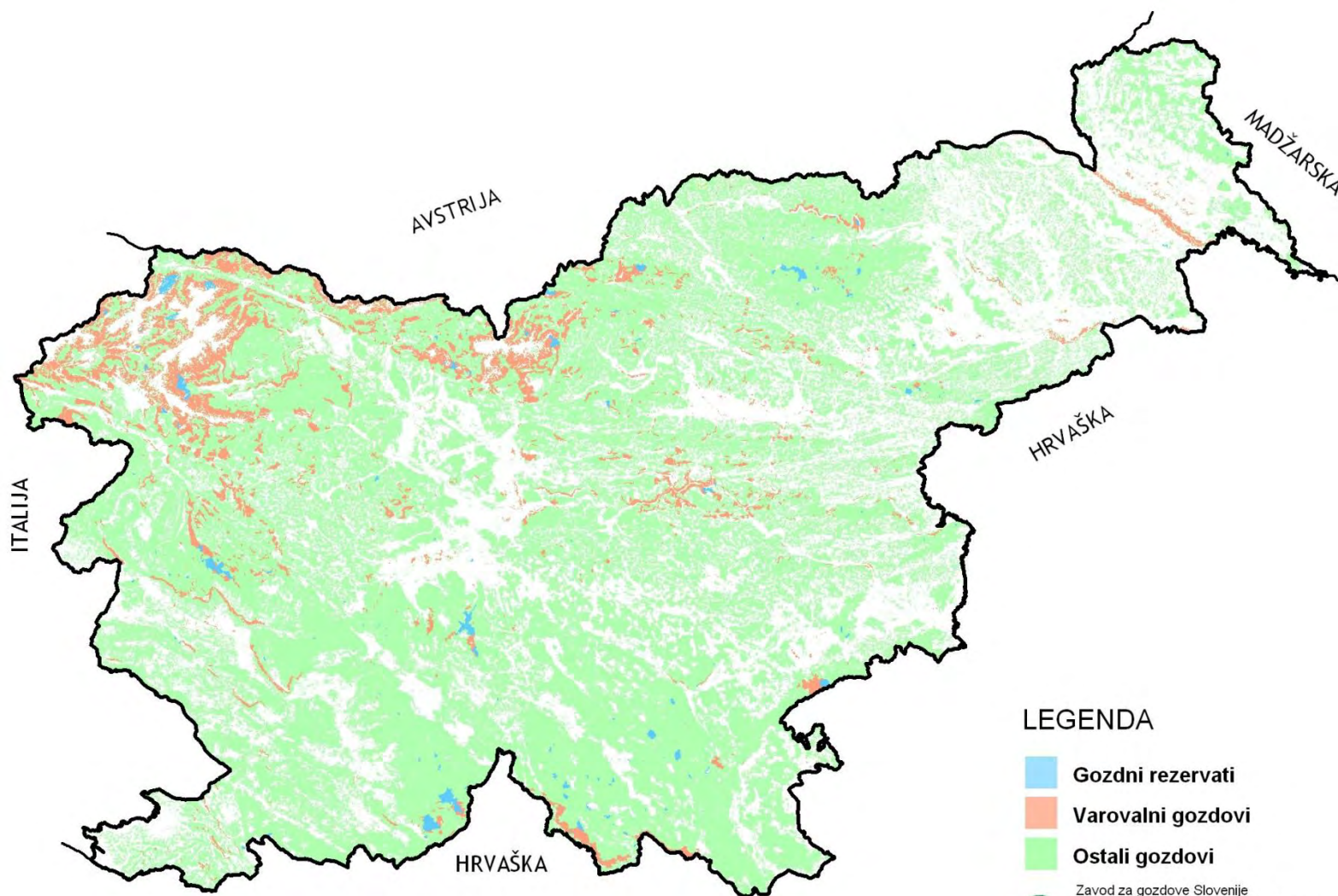
Strokovne podlage za določitev con gozdnega prostora

- Gozdni rezervati
- Varovalni gozdovi
- Druga zavarovana naravna območja
- Območja poudarjenih funkcij gozdov:
 - funkcija biotske raznovrstnosti,
 - hidrološka funkcija,
 - funkcija varovanja naravnih vrednot,
 - funkcija varovanja kulturne dediščine,
 - Poučna funkcija,
 - lovnogospodarska funkcija.
- Območja Natura 2000
- Ekološko pomembna območja (EPO)
- Mirne cone in zimovališča divjadi
- Gozdna krajina

Gozdni rezervati in varovalni gozdovi

Leta 2012: varovalni gozdovi: 98.947 ha, gozdni rezervati: 9.501 ha

(Zakon o gozdovih, Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. list RS, št. 88/2005 in nasl.))

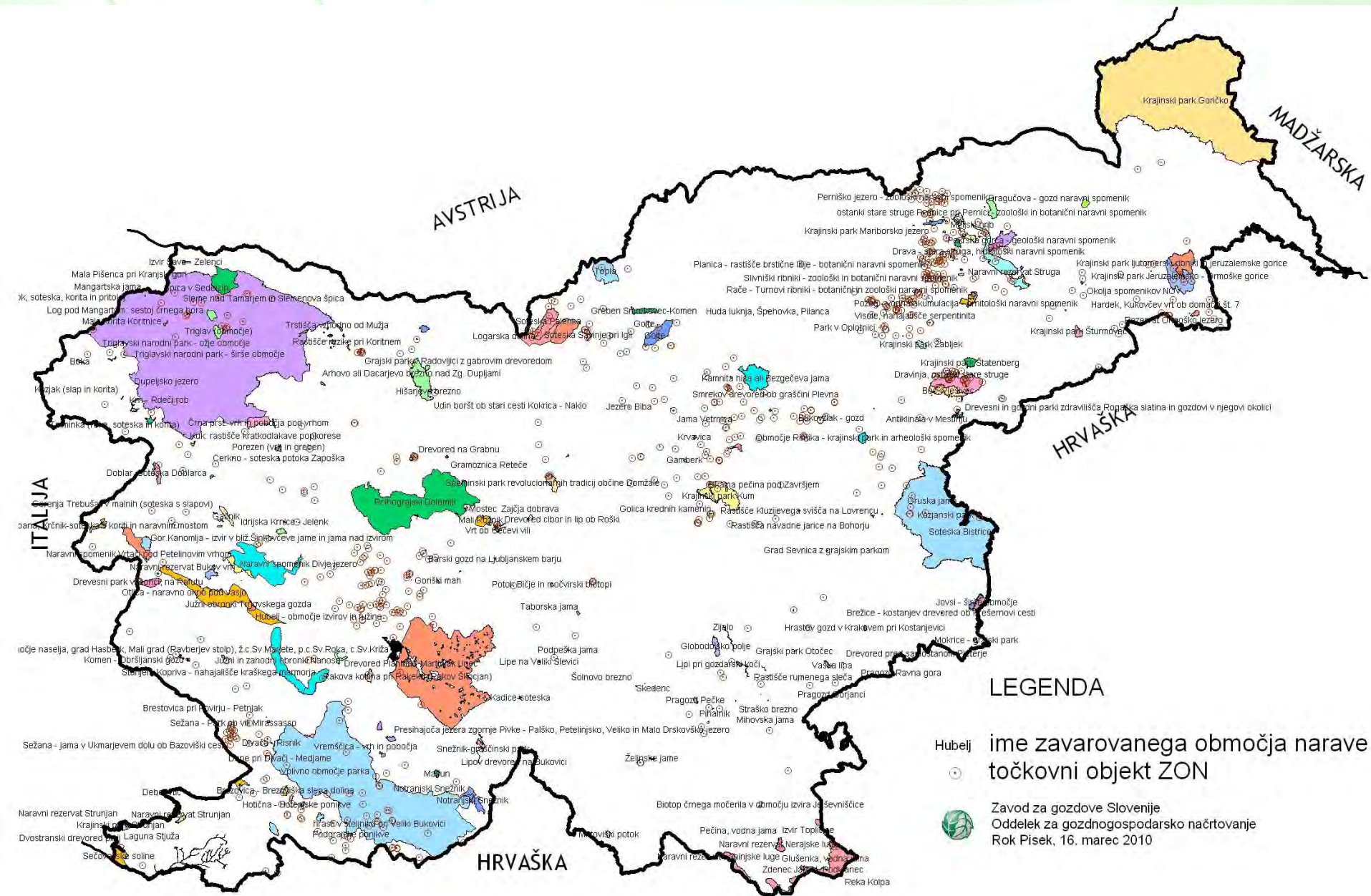


LEGENDA

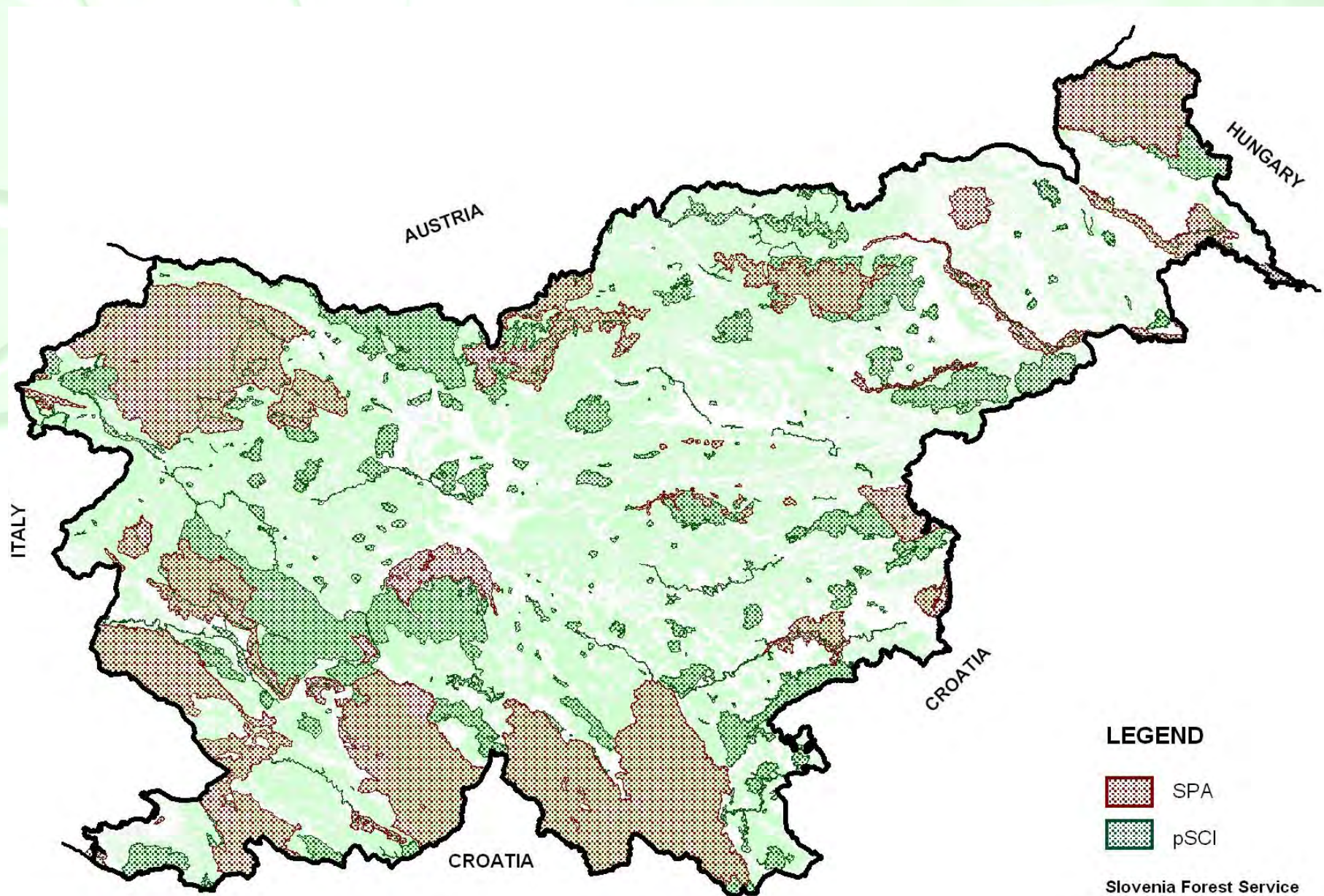
- Gozdni rezervati
- Varovalni gozdovi
- Ostali gozdovi



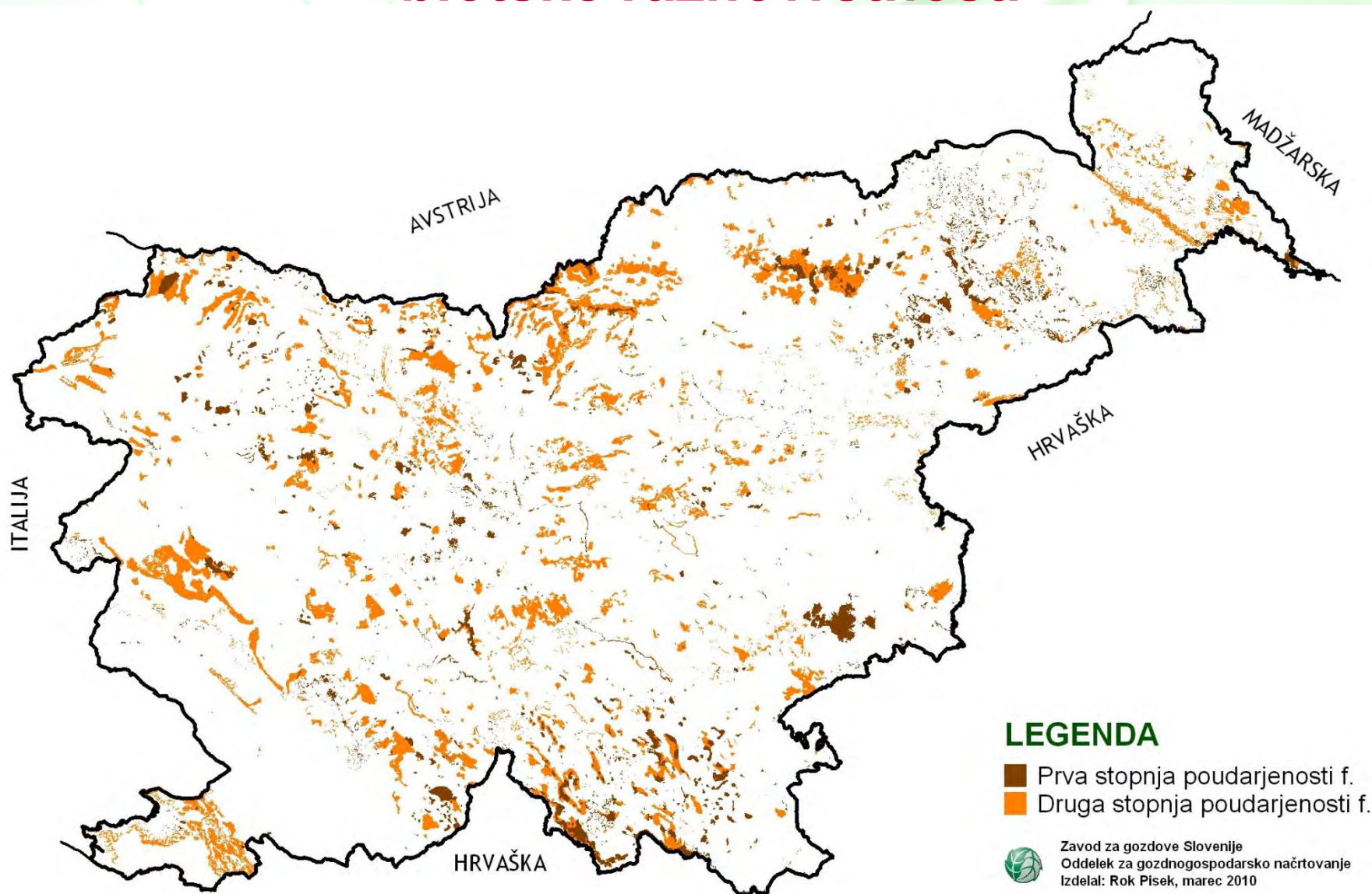
Druga zavarovana območja (po ZON)



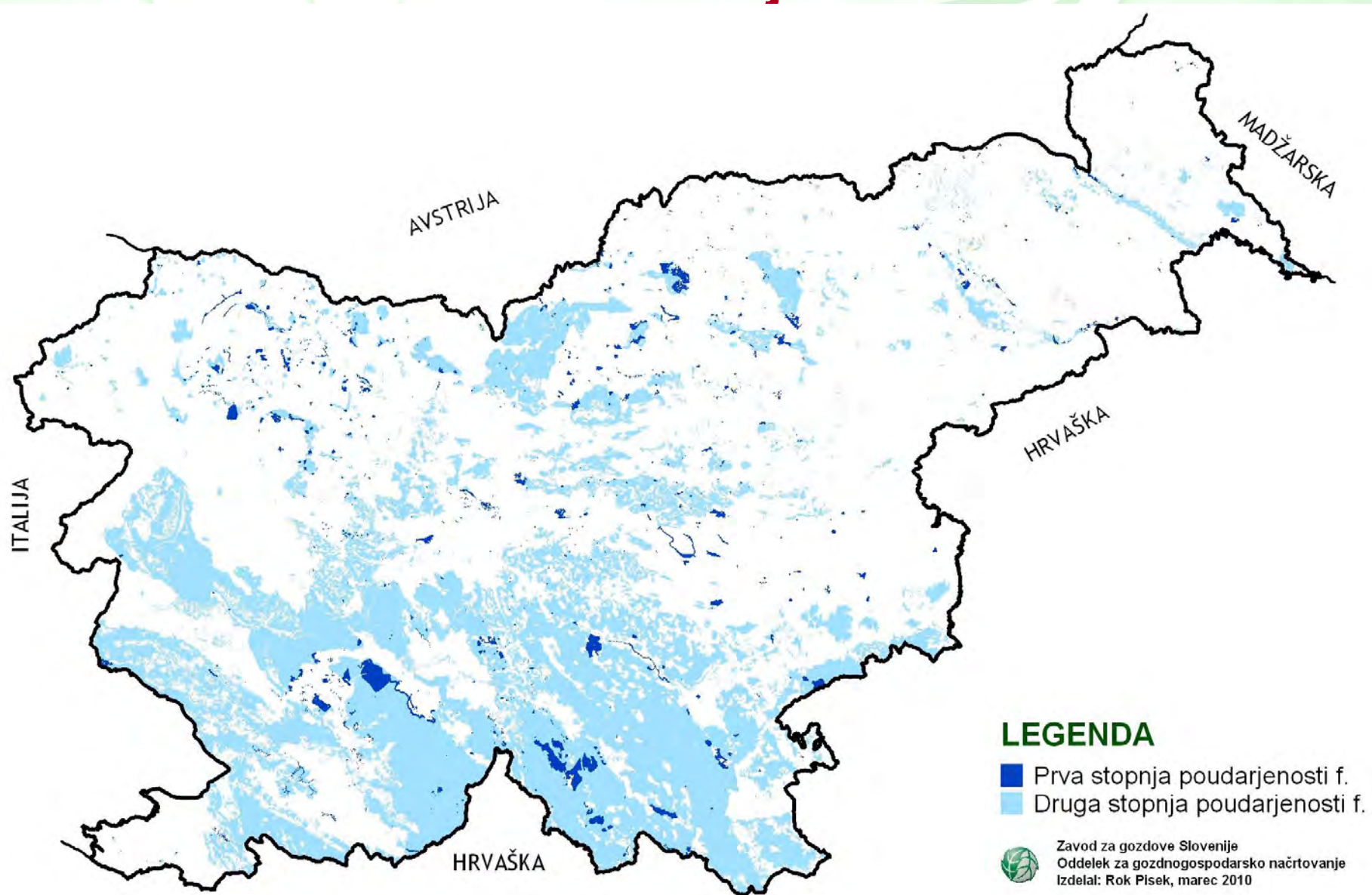
NATURA 2000



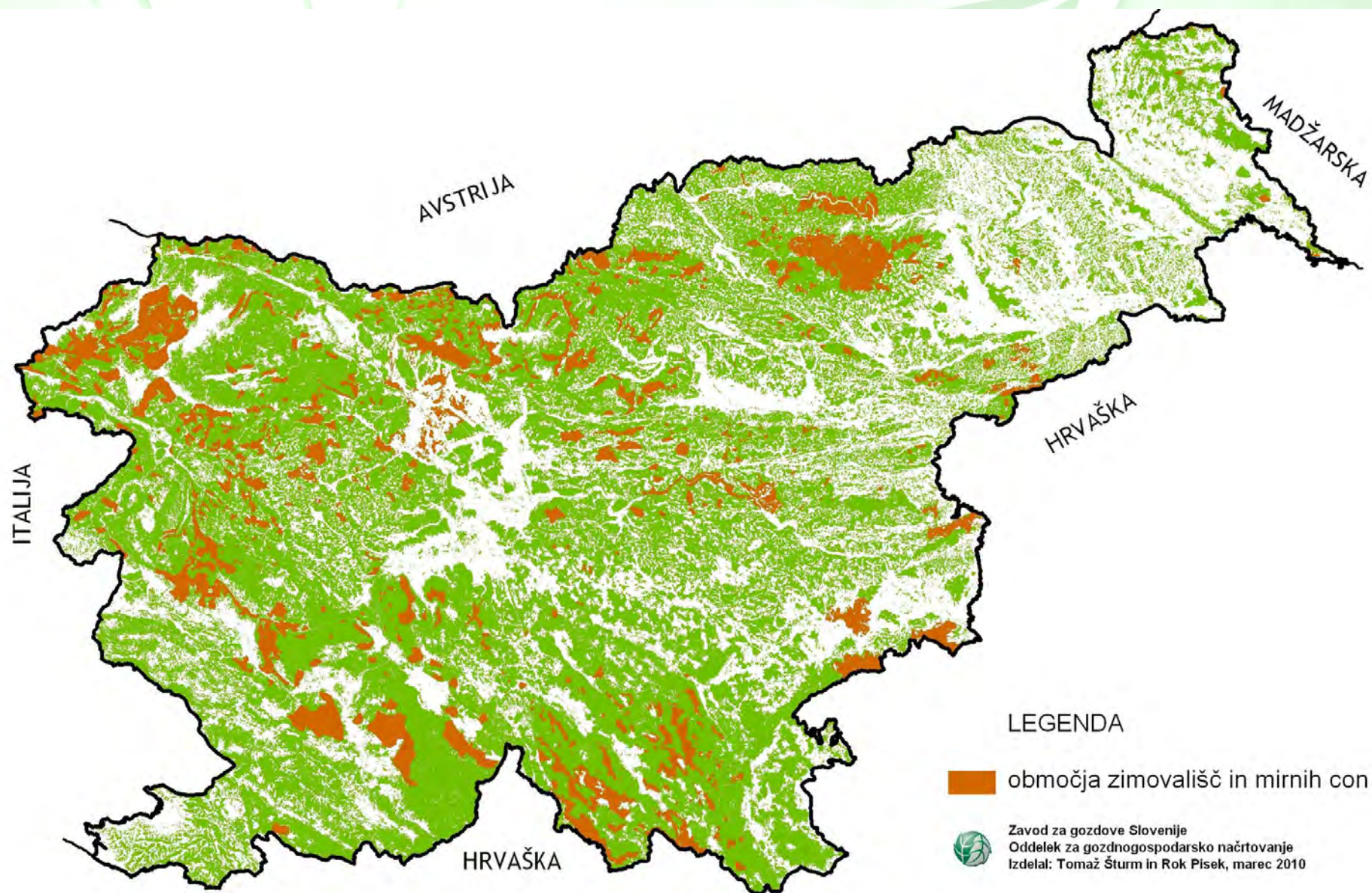
Gozdovi s 1. in 2. stopnjo poudarjenosti funkcije biotske raznovrstnosti



Gozdovi s 1. in 2. stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije



Mirne cone in zimovališča za divjad



Merila za določitev posameznih con gozdnega prostora - 1

Oznaka cone **Vključene kategorije gozdnega prostora**

A	- Gozdni rezervati
B	- 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in rastišča divjega petelina, - 1. stopnja hidrološke funkcije, - I. in II. stopnja IUCN v zavarovanih območjih, - 1. stopnja funkcije varovanja naravnih vrednot, - 1. stopnja poučne funkcije, - 1. stopnja funkcije varovanja kulturne dediščine, - mirne cone, zimovališča za divjad, - 1. stopnja lovnogospodarske funkcije.

Merila za določitev posameznih con gozdnega prostora - 2

Oznaka cone Vključene kategorije gozdnega prostora

C	- Varovalni gozdovi, - območja Natura 2000, - ekološko pomembna območja, - 2. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, - 2. stopnja hidrološke funkcije, - TNP - razen dogovorjenih izjemnih območij (A, B ali D), - krajinski parki - razen dogovorjenih izjemnih območij (A, B ali D), - gozdna krajina - večje krajinske enote z več kot 85 % gozda.
D	- Vsa druga območja

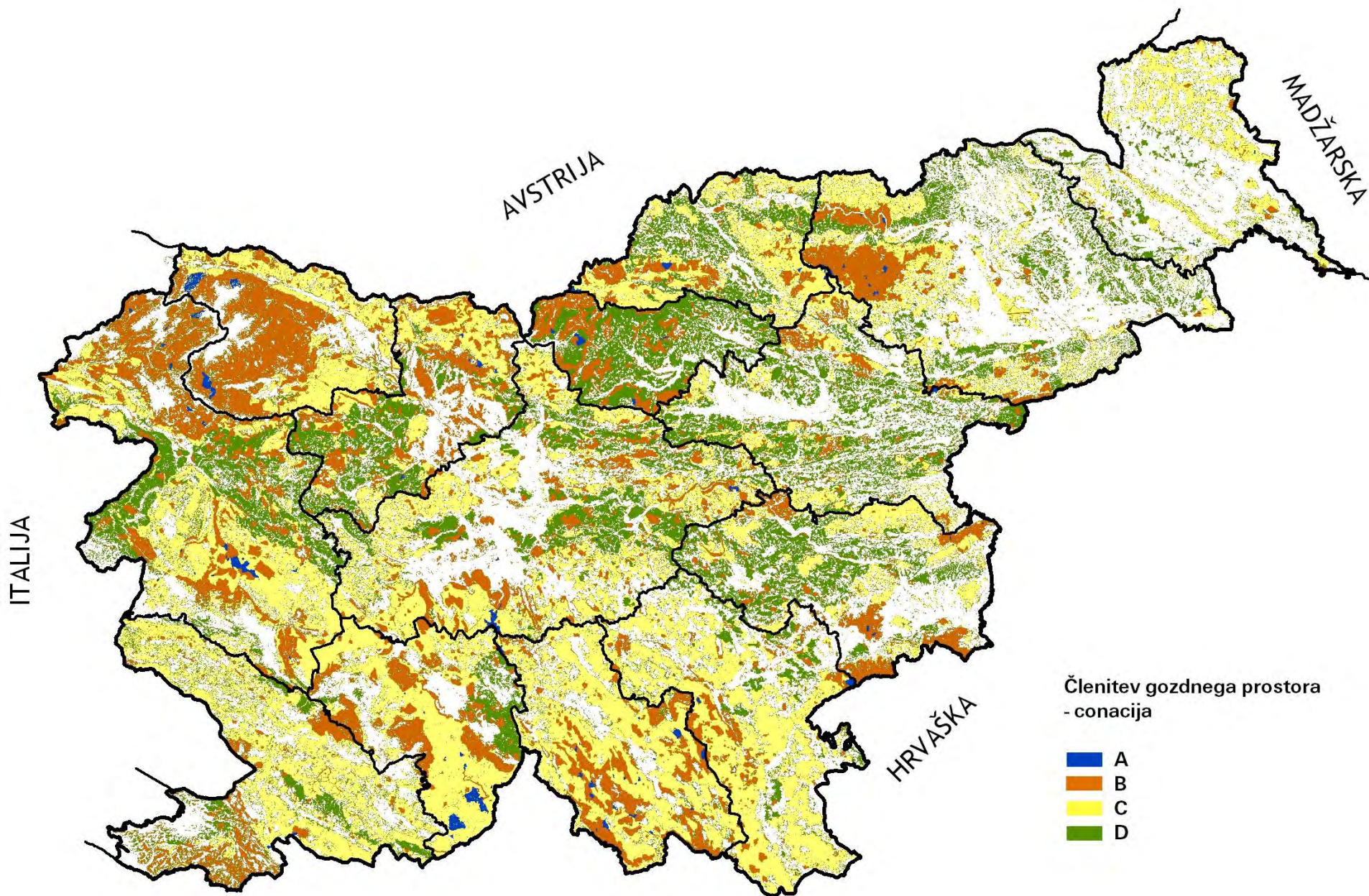
Predlog con gozdnega prostora

Oznaka cone

Opis dovoljene rabe

A 1 %	Brez rabe (dovoljena hoja po označeni planinski poti ali drugi poti, ki vodi skozi rezervat ali po njegovem robu).
B 21 %	Hoja po gozdu, izjemoma (ob podrobnejši proučitvi) tudi ježa in kolesarjenje po označenih vlakah. Zapora cest za vožnjo z motornimi vozili (vsaj slepih krakov - z znakom ali rampo).
C 46 %	Jahanje in vožnja s kolesi po označenih vlakah, hoja po gozdu. Raba gozdnih cest skladno z zakonodajo.
D 32 %	Dejavnosti pod B in C ter druga raba: - skladno z zakonodajo, - poseben režim rabe gozdnih cest oz. njihovo povečano obremenitev za negozdarske rabe se dogovori z ZGS, lastniki gozdov in občinami.

Cone gozdnega prostora – ON 2011 - 2020



Postopek določitve in označitve vlake za ježo oz. vožnjo s kolesom

V območnih načrtih 2011-2020 so navedena območja, v katerih je mogoče označiti vlake in druge poti za ježo in vožnjo s kolesom.

Zakon o gozdovih (4. člen):

Lastniki, ZGS in lokalna skupnost sporazumno določijo in označijo poti za ježo oz. vožnjo s kolesom.

Predlog postopka:

- pobudnik prosi ZGS za strokovno mnenje (priloži karto primernega merila),
- pobudnik pridobi soglasja od (vseh) lastnikov zemljišč,
- pobudnik pridobi mnenje občine,
- pobudnik da vlogo na ZGS, da tudi ZGS soglaša z označitvijo (priloži dokazila, da tudi občina in lastniki gozdov soglašajo z označitvijo),
- po predhodnem dogovoru z ZGS o načinu označitve poti pobudnik označi pot za ježo oz. vožnjo s kolesom (če ni lokalno drugače določeno, predlagamo, da se pot za ježo oz. vožnjo s kolesom označi s tablico na začetku in na koncu poti, po sami poti pa po potrebi z modro belimi markacijami).